

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko Szkole Podstawowej w D.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 lutego 2025 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie
z dnia 17 marca 2023 r., sygn. akt IV Pa 62/22,

I. oddala skargę kasacyjną,

**II. zasądza od skarżącej J. P. na rzecz pozwanej Szkoły
Podstawowej w D. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych
wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów
postępowania w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 17 marca 2023 r., IV Pa 62/22, oddalił apelację powódki J. P. wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Białogardzie z 26 września 2022 r., IV P 36/21, oddalającego powództwo skierowane przeciwko Szkole Podstawowej w D. o przywrócenie do pracy.

W sprawie tej ustalono, że powódka była zatrudniona w pozwanej szkole od 1 września 1985 r. na stanowisku nauczyciela. Od 1991 r. była dyrektorem szkoły.

W marcu każdego roku powódka składała oświadczenie o sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej na potrzeby ZFŚS.

W dniu 12 stycznia 2018 r. powódka złożyła wniosek o przyznanie pożyczki mieszkaniowej w związku z adaptacją strychu na cele mieszkaniowe i rozbudową budynku mieszkalnego. Komisja przyznała jej pożyczkę w kwocie 16.800 zł. Powódka podpisała się na decyzji Komisji jako członek komisji i jako pracodawca.

W dniu 10 października 2019 r. powódka złożyła wniosek o przyznanie bezzwrotnej zapomogi na zakup opału. Na posiedzeniu Komisji Socjalnej postanowiono przyznać zapomogę w kwocie 1.000 zł. Powódka podpisała się na decyzji Komisji jako członek komisji i jako pracodawca. Tożsama sytuacja miała miejsce na posiedzeniu Komisji Socjalnej w dniu 24 listopada 2020 r.

Szkoła Podstawowa w D. była okresowo kontrolowana w zakresie zgodności sprawozdań z planem finansowym. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w kontrolowanych zakresach.

W dniu 14 grudnia 2020 r. Burmistrz T. został poinformowany przez audytora o ustaleniu faktów wskazujących na podejrzenie popełnienia przestępstwa przez A. L., zatrudnioną w Szkole Podstawowej w D. na stanowisku głównego księgowego, która to wykonując kilkadziesiąt przelewów bezpodstawnie przełała na swój rachunek bankowy z rachunku szkoły kwotę łączną 259.301,53 zł. Przelewy bankowe dokonywane były z rachunku, na którym gromadzone były środki zakładowego funduszu socjalnego oraz z rachunku podstawowego Szkoły. Ustalenia te zostały zweryfikowane przez komisję wewnętrzną złożoną z pracowników Urzędu Miejskiego w T., którzy w dniu 15 grudnia 2020 r. przeprowadzili kontrolę w Szkole Podstawowej w D.. Prokuratura Rejonowa w B. wszczęła w sprawie śledztwo. Wobec powódki

toczyło się postępowanie w zakresie popełnienia czynu z art. 296 § 1 i 3 k.k. w związku z art. 12 § 1 k.k. oraz z art. 233 § 1 i 6 k.k. Natomiast A. L. postawiono zarzut popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1, 2, 3 k.k. w zbiegu z art. 284 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 12 § 1 k.k.

Burmistrz T. zlecił przeprowadzenie niezależnego audytu finansowego dotyczącego gospodarki finansowej w Szkole Podstawowej w D. obejmującego okres od 1 stycznia 2004 r. do 15 grudnia 2020 r. Za lata 2004 - 2020 kwota nielegalnych przelewów i pobrań gotówkowych wynosiła 2.856.345,73 zł. Nielegalne przelewy były autoryzowane w systemie bankowym Banku Spółdzielczego przez dyrektora szkoły i główną księgową, a nielegalne pobrania zawierały podpisy głównej księgowej oraz dyrektora, jako dysponentów środków publicznych na rachunkach bankowych Szkoły. Narzędzia autoryzacyjne głównej księgowej i dyrektora były przechowywane w gabinecie księgowości w szafie pancерnej. Główna księgowa miała dostęp do pendrive dyrektora. Znała login i hasło dyrektora.

Z dniem 31 marca 2021 r. powódka została odwołana ze stanowiska dyrektora pozwanej szkoły bez wypowiedzenia, po uprzednim zasięgnięciu opinii Kuratora Oświaty. Powódce zarzucono brak nadzoru nad prawidłowym organizowaniem finansowej obsługi szkoły, niewłaściwe zabezpieczenie narzędzi autoryzacyjnych, co doprowadziło do autoryzowania nielegalnych przelewów w systemie bankowym przez dyrektora szkoły oraz główną księgową i przywłaszczenia na szkodę szkoły co najmniej kwoty 259.301,53 zł. Ujawniono również na nielegalnych pobraniach podpisy głównej księgowej i dyrektora, jako dysponentów środkami publicznymi na rachunkach bankowych szkoły. Powódce zarzucono również nieprawidłowości w dysponowaniu środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, poprzez zaakceptowanie nieprawidłowo wypełnionego wniosku i przyznanie samej sobie bezzwrotnej zapomogi na zakup opału, z pominięciem kryterium materialnego oraz nieujawnienia w oświadczeniu majątkowym z 1 września 2018 r. oraz z 26 kwietnia 2019 r. zobowiązania pieniężnego z tytułu pożyczki udzielonej z funduszu zakładowego w kwocie 16.800 zł.

Powódka złożyła skargę na decyzję w przedmiocie odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły w trybie administracyjnym. Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 23 września 2021 r. skarga została oddalona.

W tak ustalonym stanie zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy, uznały że roszczenie powódki o przywrócenie do pracy nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd odwoławczy powołał art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 737 ze zm.), zgodnie z którym organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce może odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty. Zgodził się z poglądem Sądu Rejonowego, że sformułowanie „przypadek szczególnie uzasadniony” jest wyrażeniem nieostrym, i wskazał, że w jego ocenie oznacza to tylko takie sytuacje, w których nie jest możliwe pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej i zachodzi konieczność natychmiastowego przerwania wykonywania funkcji dyrektora z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego i dalszego funkcjonowania szkoły. Zagrożenie to musi być przy tym na tyle istotne, iż nie pozwala na dalsze wykonywanie obowiązków przez daną osobę.

Dalej Sąd odwoławczy wskazał, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że nieograniczony dostęp do narzędzi autoryzacyjnych dyrektora szkoły miała główna księgowa. Doskonale знаła hasło i login dyrektora. Mogło to wynikać także z praktyki jaka funkcjonowała w szkole, a o której zeznała powódka, że autoryzacji dokonywała przy jednym biurku razem z księgową. Takie postępowanie ułatwiło głównej księgowej poznanie danych tajnych, które nie powinny być ujawnione żadnej innej osobie. Tymczasem powódka przez wiele lat pełnienia funkcji dyrektora szkoły zaniechała monitorowania operacji finansowych pod kątem ich zgodności z dokumentami finansowymi. Nie miała wiedzy o przepływach środków finansowych dokonywanych w jej imieniu na środkach szkoły. Swoim zachowaniem wręcz ułatwiła bezpodstawny wypływ środków publicznych na prywatny rachunek bankowy podległej jej pracownicy przyczyniając się do w ten sposób do powstania szkody wielkich rozmiarów.

W ocenie Sądu Okręgowego prezentowana w procesie postawa powódki dowodziła o braku świadomości naganności własnego postępowania. Postawa taka prowadzi do wniosku, że powódka nie jest osobą gwarantującą bezpieczeństwo środków publicznych, a dalsze zajmowanie przez nią stanowiska dyrektora szkoły zagrażałoby jej funkcjonowaniu. Z tych też względów, w ocenie Sądu, zarzuty braku

nadzoru nad prawidłowym organizowaniem finansowej obsługi szkoły oraz niewłaściwego zabezpieczenia narzędzi autoryzacyjnych, szczegółowo opisane w uzasadnieniu zarządzenia nr [...] Burmistrza T. z dnia 1 kwietnia 2021 r. w sprawie odwołania powódki ze stanowiska dyrektora szkoły, należą do kategorii szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe.

Sąd drugiej instancji dodał, że z materiału dowodowego sprawy wynika również, że organ prowadzący powziął wiedzę o rażących nieprawidłowościach w szkole dopiero po przeprowadzeniu audytu zewnętrznego. Nieprawidłowości te nie były możliwe do ujawnienia w toku corocznej, rutynowej kontroli przeprowadzanej przez komórkę finansową Urzędu Gminy, albowiem jej przedmiotem była kontrola wykonania planu finansowego w szkole, a nie stosowanych w niej procedur, dotyczących bezpiecznego wydatkowania środków publicznych. Powyższa okoliczność stanowi o nagłości przypadku, który uzasadniał natychmiastową reakcję ze strony organu prowadzącego szkołę. Nie było przy tym znaczenia, że proceder wypływu środków publicznych, przy braku nadzoru ze strony dyrektora szkoły, trwał wiele lat.

Sąd Okręgowy wskazał również, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można było zastosować art. 66 ust. 1 pkt 1b ustawy Prawo oświatowe. Z powyższej regulacji wynika, że podstawą odwołania dyrektora szkoły może być jedna z dwóch samodzielnych przesłanek odwołania: negatywna ocena pracy (ogólna) lub negatywna ocena wykonywania zadań wymienionych w art. 57 ust. 2 tej ustawy. Do obu tych ocen odnosi się wymaganie ich ustalenia w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli (w tym dyrektorów szkół). Zatem potraktowanie negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 57 ust. 2 jako odrębnej i samodzielnej przesłanki odwołania, pociąga za sobą konieczność odrębnego jej ustalenia, z zachowaniem procedury przewidzianej w przepisach w sprawie opiniowania. Art. 57 ustawy Prawo oświatowe określa zakres nadzoru sprawowanego przez organ prowadzący szkołę nad działalnością szkoły, nie przyznaje natomiast temu organowi jakichkolwiek kompetencji w zakresie formułowania ocen co do ustaleń dokonanych w ramach tego nadzoru, w szczególności takich, które mogłyby stanowić podstawę odwołania dyrektora szkoły w trybie art. 66 ust. 1 pkt 1b tej ustawy.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że Sąd pierwszej instancji nie naruszył przepisów procedury cywilnej, jak również nie naruszył przepisów prawa materialnego, i oddalił apelację powódki.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości w skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 66 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1b w związku z art. 57 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe przez przyjęcie, iż przesłanki określone w przepisie art. 66 ust. 1 pkt 2 w okolicznościach niniejszej sprawy zostały spełnione i prawidłowo przepis ten stanowił podstawę odwołania powódki ze stanowiska dyrektora, w sytuacji gdy biorąc pod uwagę charakter stawianych powódce zarzutów, mających uzasadniać odwołanie jej ze stanowiska dyrektora bez wypowiedzenia, a dotyczących nieprawidłowości w gospodarce finansowej szkoły i niewłaściwego nadzoru w tym zakresie, stwierdzić należy, iż nie mieszczą się one w kategorii „przypadków szczególnie uzasadnionych”, na jakie wskazuje powołany przepis, który interpretować należy w powiązaniu z treścią art. 66 ust. 1 pkt 1b ustawy, a co za tym idzie do przypadków określonych w art. 66 ust. 1 pkt 2 nie można zaliczać tych, które w sposób odrębny zostały uregulowane w art. 66 ust. 1 pkt 1b, a w konsekwencji podstawy odwołania ze stanowiska w oparciu o przepis art. 66 ust. 1 pkt 2 nie może stanowić negatywna oceny pracy lub wykonywania zadań w zakresie działalności finansowej i administracyjnej, których dotyczy art. 66 ust. 1 pkt 1b ustawy, a muszą to być inne, „szczególnie uzasadnione przypadki”, powodujące destabilizację w realizacji funkcji dydaktycznej, wychowawczej, czy oświatowej szkoły.

Mając powyższe na uwadze wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koszalinie oraz o obciążenie pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest niezasadna.

Skarga kasacyjna jest oparta o przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 737 ze zm.), organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. W zakresie wymienionym w ust. 1 nadzorowi podlega w szczególności: prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem; przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów; przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki.

Stosownie do art. 66 Prawa oświatowego, organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce: odwołuje nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w razie: a) złożenia przez nauczyciela rezygnacji, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem, b) ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 57 ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli - bez wypowiedzenia, złożenia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny wniosku, o którym mowa w art. 56 ust. 3. w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 8, dla uczniów szkół artystycznych prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie dotyczyła oceny zasadności przywrócenia Skarżącej do pracy w pozwanej Szkole Podstawowej w D..

W ocenie Skarżącej, w rozpoznawanej sprawie nie zaistniały przypadki szczególnie uzasadnione, mające charakter nagły, istniejące tu i teraz w przypadku odwołania Skarżącej ze stanowiska kierowniczego u Pozwanej w oparciu o art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego. Zdaniem Skarżącej odwołanie winno nastąpić na

podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1b Prawa oświatowego, który to przepis przewiduje możliwość sformułowania zarzutów co do nieprawidłowości w działalności finansowej i administracyjnej, przy wykorzystaniu trybu ustalenia przesłanek przewidzianych tym przepisem.

Natomiast w ocenie Sądów obydwu instancji, odwołanie Skarżącej ze stanowiska dyrektora bez wypowiedzenia z powodu nieprawidłowości w gospodarce finansowej szkoły i niewłaściwego nadzoru w tym zakresie mieszczą się w kategorii przypadków szczególnie uzasadnionych, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można było stosować przepisu art. 66 ust. 1 pkt 1b ustawy Prawo oświatowe. Z powyższej regulacji wynika, że podstawą odwołania dyrektora szkoły może być jedna z dwóch samodzielnych przesłanek odwołania: negatywna ocena pracy (ogólna) lub negatywna ocena wykonywania zadań wymienionych w art. 57 ust. 2 tej ustawy. Do obu tych ocen odnosi się wymaganie ich ustalenia w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli (w tym dyrektorów szkół). Zatem potraktowanie negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 57 ust. 2 jako odrębnej i samodzielnej przesłanki odwołania, pociąga za sobą konieczność odrębnego jej ustalenia, z zachowaniem procedury przewidzianej w przepisach w sprawie opiniowania. Przepis art. 57 Prawa oświatowego określa zakres nadzoru sprawowanego przez organ prowadzący szkołę nad działalnością szkoły, nie przyznaje natomiast temu organowi jakichkolwiek kompetencji w zakresie formułowania ocen co do ustaleń dokonanych w ramach tego nadzoru, w szczególności takich, które mogłyby stanowić podstawę odwołania dyrektora szkoły w trybie art. 66 ust. 1 pkt 1b tej ustawy.

Stosownie do orzecznictwa, (...) w przypadku odwołania dyrektora z uwagi na ustalenie negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań, konieczne jest przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i ustalenie spełnienia podstaw do wydania zarządzenia (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 listopada 2023 r., sygn. akt III OSK 850/22, LEX nr 3658827). Przypadek "szczególnie uzasadniony" to m.in. taki, który uzasadnia decyzję, iż absolutnie nie można dłużej czekać z odwołaniem dyrektora, bo istnieją wyjątkowe okoliczności świadczące o tym, iż decyzja o pozbawieniu danej osoby funkcji kierowniczej musi być podjęta natychmiast, albowiem w każdym kolejnym dniu pełnienia przez tę osobę

funkcji dyrektora szkoły - aktualizują się daleko idące niebezpieczeństwa dla kierowanej przez nią placówki (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 18 grudnia 2024 r., sygn. akt III SA/Kr 1142/24, LEX nr 3819541). Szczególnie uzasadnione przypadki to takie, które powodują, że nie można czekać z odwołaniem dyrektora, lecz decyzja o pozbawieniu dyrektora funkcji kierowniczej musi być podjęta natychmiast. Szczególne przypadki, o jakich mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2016 r. Prawo oświatowe, to nie takie, które jedynie w przekonaniu organu mieszczą się w tym pojęciu, tylko takie, które obiektywnie uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie szkoły, a jedyną możliwością zapobieżenia takiej sytuacji jest odwołanie dyrektora w trakcie roku szkolnego. Chodzi zatem o takie zachowania, w wyniku których nie ulega wątpliwości, że dyrektor utracił zdolność wykonywania powierzanej mu funkcji z przyczyn etycznych lub rażącej niekompetencji w realizacji spoczywających na nim obowiązków (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2 października 2024 r., sygn. akt III OSK 4789/21, LEX nr 3773027). Naganne etycznie jest zachowanie Dyrektora Zespołu Szkół, któremu zarzuca się czyny o znamionach przestępstwa lub czerpanie korzyści finansowych z pełnionej funkcji, w wyniku przypisywania sobie wykonywania doraźnych zastępstw i godzin nadwymiarowych, których w istocie skarżąca kasacyjnie nie wykonywała. Te okoliczności zostały przed wydaniem zaskarżonego zarządzenia na tyle wiarygodnie udokumentowane, że nie można było zwlekać z ostatecznym potwierdzeniem ich we właściwym trybie przez odpowiednie do tego organy. Zwłoka mogłaby bowiem zagrażać interesowi publicznemu, w tym celom wychowawczym, gdyż w opinii publicznej skarżąca kasacyjnie mogła utracić zdolność wykonywania powierzanej jej funkcji z przyczyn etycznych (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 lutego 2023 r., sygn. akt III OSK 6929/21, LEX nr 3615148).

W rozpoznawanej sprawie należy podzielić argumentację Sądów, zgodnie z którą, Skarżąca podchodziła do swoich obowiązków dyrektora szkoły w zakresie gospodarki finansowej w sposób dość niefrasobliwy i nieodpowiedzialny, jako że odpowiadała za tę gospodarkę z punktu widzenia finansów publicznych, biorąc pod uwagę w tym zakresie także naruszenie dyscypliny finansów publicznych (bezpieczeństwo wydatkowania środków publicznych). Świadczy o tym wiedza księgowej w zakresie hasła i loginu dyrektora. Okoliczności ujawnienia

przedmiotowego procederu wyprowadzania przez księgową wartości pieniężnych Pozwanej (będące również przedmiotem sprawy karnej) przy przyczynieniu się do tego, jako zatwierdzającej przelewy - dyrektor, świadczą o tym, że był to przypadek nagły, będący efektem audytu zewnętrznego. Dotychczasowe kontrole wewnętrzne (gminne) były bowiem przeprowadzane w innym obszarze tematycznym, aniżeli bezpieczeństwo wydatkowania środków publicznych i stąd nie wykazały przypisywanych Skarżącej nieprawidłowości. W ocenie Sądu Najwyższego skala zjawiska (640 bezpodstawnych operacji finansowych, na kwotę około 3 mln zł, popełnianych w czynie ciągłym przez 14 lat) uzasadniało potrzebę natychmiastowego odwołania Skarżącej ze stanowiska u Pozwanej bez wypowiedzenia. Natomiast zarzut, iż odwołanie nastąpiło na podstawie chybionej podstawy prawnej należy uznać za nietrafny. Prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowanie mieniem jako przesłanka odwołania osoby sprawującej funkcję kierowniczą w szkole (art. 57 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. b Prawa oświatowego) dotyczy sytuacji, kiedy wykonywane w tym zakresie przez, na przykład dyrektora szkoły zadania, zostały negatywnie ocenione lub wystąpiła negatywna ocena jego pracy przeprowadzona w trybie określonym stosownymi przepisami. Dotyczy to okoliczności związanych tylko i wyłącznie z prawidłowością dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem. W tym względzie inne okoliczności nie stanowią bezwzględного odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego. Natomiast przepis z art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego zawiera, wprawdzie nieostry zwrot, „przypadki szczególnie uzasadnione”, aczkolwiek stanowiący rdzeń przesłanki fakultatywnego odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w sytuacjach, które odwołujący je za takie uzna w stanie wyższej konieczności. Przepis ten zawiera, wskazaną już klauzulę o bardzo dużej pojemności znaczeniowej. Mieszczą się w niej również przypadki związane z działalnością szkoły w zakresie spraw finansowych i organizacyjnych, wymagających natychmiastowej reakcji organu nadzorującego placówkę szkolną, o ile organ ten uzna określone okoliczności za przypadek

szczególnie uzasadniony. W rozpoznawanej sprawie zachowanie i czyny Skarżącej zostały za taki przypadek uznane przez organ odwołujący ze stanowiska (burmistrz T.). Zdaniem tego organu, waga i znamiona popełnionych przez Skarżącą czynów (przyczynienie się do wyprowadzania publicznych środków pieniężnych, przyznawania sobie samej zapomóg) uzasadniały podjęcie natychmiastowych kroków w tym zakresie. Prawdliwość postępowania organu nadzorczego potwierdziły poprzednie orzeczenia Sądów powszechnych, jak i Sąd Najwyższy w niniejszym składzie.

Ponadto, Skarżąca powołując się na szereg rozstrzygnięć sądów administracyjnych, nie dostrzega odrębności jurysdykcyjnej sądownictwa administracyjnego od sądownictwa powszechnego i kompetencji Sądu Najwyższego jako sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Nie jest rolą Sądu Najwyższego rozstrzyganie o rozbieżności w sądownictwie administracyjnym. Pogląd wyrażony przez sąd administracyjny na gruncie przepisów prawa materialnego równolegle stosowanych przez sąd powszechny może, ale nie musi mieć wpływ na wykładnię prawa sądu powszechnego. Dostrzec także trzeba, że wskazywana przez Skarżącą kwestia wykładni art. 66 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego sprowadza się do interpretacji klauzul generalnych, które nie są skatalogowane i nie poddają się kategoryzacji. Wiąże się to z charakterem zwrotów niedookreślonych, służących uelastycznieniu prawa i możliwością uwzględnienia zróżnicowania stanów faktycznych. O rozbieżności w orzecznictwie nie świadczą zatem powołane wyroki sądów administracyjnych, które zapadły w różnych stanach faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., I PK 22/15, LEX nr 3531220).

W związku z powyższym nie zachodzi przesłanka wskazana jako podstawa skargi kasacyjnej w rozpoznawanej sprawie.

Zwraca się ubocznie uwagę, że Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia ewentualny zarzut skargi

kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II CSK 695/18, LEX nr 3049035).

Sumując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a skarga kasacyjna nie podlega uwzględnieniu. Dlatego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398¹⁴ k.p.c.

[SOP]

[r.g.]